

สรุปผลการประชุมวุฒิสภา
ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)
วันจันทร์ที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๔

โดย สำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

วันจันทร์ที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๔ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมวุฒิสภา อาคารรัฐสภา (เกียกกาย) ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานวุฒิสภา เป็นประธานของที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) โดยมี พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง และนายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง ผลัดเปลี่ยนกันทำหน้าที่ประธานของที่ประชุม

เมื่อครบองค์ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุมได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปผลการประชุมได้ ดังนี้

(๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

จำนวน ๓ เรื่อง

ประธานได้แจ้งเรื่องที่ไม่ปรากฏในระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

๑. พระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดิน และพระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒. สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติอนุมัติพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๖๔ และพระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอแล้ว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔

๓. สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอแล้ว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันจันทร์ที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ถึงวันพุธที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๔

ที่ประชุมรับทราบ

(๒) รับรองรายงานการประชุม

- รับรองรายงานการประชุมวุฒิสภา จำนวน ๕ ครั้ง ดังนี้
 - ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันอังคารที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔
 - ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันจันทร์ที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔
 - ครั้งที่ ๑๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันอังคารที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔
 - ครั้งที่ ๒๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันจันทร์ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ และ
 - ครั้งที่ ๒๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันอังคารที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมทั้ง ๕ ครั้ง โดยไม่มีการแก้ไข

(๓) กระตุ้ถาม

(ไม่มี)

เรื่องด่วน

จำนวน ๓ เรื่อง

๑. ตั้งคณะกรรมการสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๓๘)

ผลการพิจารณา

โดยที่ข้อบังคับ ข้อ ๑๓๘ กำหนดว่า เมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติรับหลักการแห่งพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายแล้ว ให้วุฒิสภาตั้งคณะกรรมการวิสามัญชั้นคณะหนึ่ง มีจำนวนตามที่ที่ประชุมวุฒิสภากำหนด เพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันจันทร์ที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ถึงวันพุธที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๔ ที่ประชุมได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๖๕ แล้ว ที่ประชุมวุฒิสภาก็ได้มีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๓๘ จำนวน ๔๒ คน ประกอบด้วย

๑. นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	๒. นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ
๓. นายกุรติสภ์ จันทร์ศรีชวาลา	๔. นางจิรดา สงฆ์ประชา
๕. พลเอก ชาทอุดม ทิตตะสิริ	๖. พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ
๗. นายณรงค์ อ่อนสอาด	๘. นายดุสิต เขมะศักดิ์ชัย
๙. พลเอก ไตรโรจน์ ครุฑเวโช	๑๐. นายถนัด มานะพันธุ์นิยม
๑๑. พลเอก ทวีป เนตรนิยม	๑๒. พลเอก ชงชัย สาระสุข
๑๓. ศาสตราจารย์นิสตาภัก เวชยานนท์	๑๔. นายบุญชู ประสพกิจถาวร
๑๕. รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ	๑๖. นางผาณิต นิติทัณฑ์ประภาศ
๑๗. นายพรชัย ลีระเวช	๑๘. คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์
๑๙. พลเรือเอก พระจุนด์ ตามประทีป	๒๐. พลเอก พิศณุ พุทธวงศ์
๒๑. พลเอก ไพชยนต์ คำพันเจริญ	๒๒. นายวันฉัตร สุวรรณกิตติ
๒๓. นายวิทยา ผิวผ่อง	๒๔. นางสาววิบูลย์ลักษณ์ ร่วมรักษ์
๒๕. นายวิสุทธิ ศรีสุพรรณ	๒๖. นายวุฒิพันธุ์ วิชัยรัตน์
๒๗. พลเรือโท สนธยา น้อยฉายา	๒๘. พลเอก สนธยา ศรีเจริญ
๒๙. นายสมชาย ชาญณรงค์กุล	๓๐. นายสมชาย หาญหิรัญ
๓๑. นายสมเดช นิลพันธุ์	๓๑. นายสมพล เกียรติไพบูลย์
๓๓. นายสมศักดิ์ โชติรัตน์ศิริ	๓๔. พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่
๓๕. พลอากาศเอก สุจินต์ แซ่มชัย	๓๖. นายสุรชัย ดนัยตั้งตระกูล
๓๗. นางสุวรรณี สิริเวชชะพันธ์	๓๘. พลอากาศเอก อติศักดิ์ กลั่นเสนาะ
๓๙. พลเอก อนันตพร กาญจนรัตน์	๔๐. นายอภิชาติ โตดิลกเวชช์
๔๑. พลเอก อาชาไนย ศรีสุข	๔๒. นายอำพล จินดาวัฒนะ

**๒. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๖๔
คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ**

ผลการพิจารณา

ในการพิจารณาพระราชกำหนดฉบับนี้ ได้มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ) เข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงประกอบการพิจารณาพระราชกำหนดดังกล่าว และประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เข้าร่วมประชุม โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้เสนอพระราชกำหนดดังกล่าว และแถลงหลักการ และเหตุผล รวมทั้งสาระสำคัญของพระราชกำหนดต่อที่ประชุมวุฒิสภา

จากนั้น ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้ผู้แทนคณะกรรมการธิการซึ่งคณะกรรมการธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภามอบหมายให้พิจารณาศึกษาพระราชกำหนดฉบับนี้ ได้แถลงผลการพิจารณาศึกษาต่อที่ประชุม ดังนี้

ผู้แทนคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และการตำรวจ (นางสาวปิยฉัตร วังเฉลิม กรรมการธิการ) แถลงความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ สรุปได้ว่า กระบวนการของการออกพระราชกำหนดเพื่อแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ฉบับนี้ สอดคล้องและเป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๑๗๒ ของรัฐธรรมนูญ เพราะเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศจากผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ที่ทำให้ประชาชนจำนวนมากมีภาระหนี้สินเพิ่มขึ้น ประกอบกับอัตราดอกเบี้ยตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน และมีความเห็นและข้อสังเกตในเนื้อหาของบทบัญญัติที่มีการแก้ไขรวม ๖ ประเด็น ได้แก่ (๑) หากมีการปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยตามมาตรา ๗ ให้เพิ่มขึ้นหรือลดลงตามสภาพเศรษฐกิจก็ควรปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยผิวดินตามมาตรา ๒๒๔ ด้วย โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกาเพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในทางปฏิบัติ (๒) แม้มาตรา ๒๒๔/๑ จะกำหนดว่าเจ้าหนี้อาจเรียกดอกเบี้ยในระหว่างเวลาผิวดินได้เฉพาะจากต้นเงินของงวดที่ลูกหนี้ผิวดิน แต่เจ้าหนี้ก็อาจร้องขอต่อศาลให้บังคับให้ลูกหนี้ชำระหนี้ที่ค้างชำระอยู่ทั้งหมดได้ รวมถึง (๓) อาจมีการทำสัญญาประนีประนอมยอมความในศาล ภายหลังจากที่พระราชกำหนดนี้มีผลใช้บังคับ โดยมีข้อตกลงว่าหากลูกหนี้ผิวดินชำระหนี้งวดใดงวดหนึ่งให้ถือว่าผิวดินชำระหนี้ทั้งหมดและให้เจ้าหนี้มีสิทธิบังคับคดีได้ทันที ตามมาตรา ๒๐๔ ประกอบมาตรา ๒๑๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ก็ไม่ขัดต่อมาตรา ๒๒๔/๑ (๔) หลักการที่ต้องการปรับลดอัตราดอกเบี้ยลง ตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง อาจไม่บังเกิดผลในกรณีคู่สัญญาตกลงกำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้สูงกว่านั้นในนิติกรรม โดยเฉพาะในกรณีที่คู่กรณีมีอำนาจต่อรองไม่เท่ากัน รวมถึงกรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้เจ้าหนี้สามารถเรียกดอกเบี้ยได้สูงกว่าอัตราดังกล่าว (๕) การที่มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง ให้คิดดอกเบี้ยในระหว่างเวลาผิวดินในอัตราที่กำหนดตามมาตรา ๗ (ร้อยละ ๓ ต่อปี) บวกด้วยอัตราเพิ่มร้อยละสองต่อปี (รวมเป็นร้อยละ ๕ ต่อปี) แต่ได้กำหนดต่อไปว่า “... ถ้าเจ้าหนี้อาจจะเรียกดอกเบี้ยได้สูงกว่านั้นโดยอาศัยเหตุอย่างอื่นอันชอบด้วยกฎหมายก็ให้คงส่งดอกเบี้ยต่อไปตามนั้น ” อาจทำให้หลักการที่ต้องการปรับลดอัตราดอกเบี้ยผิวดินลงนั้นไม่เป็นผล และ (๖) ควรปรับอัตราดอกเบี้ยขึ้นสูงตามมาตรา ๖๕๔ ให้สอดคล้องกันไปด้วย

ประธานคณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง (นายวิสุทธิ์ ศรีสุพรรณ) แถลงความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ สรุปได้ว่า การตราพระราชกำหนดฉบับนี้มีความสอดคล้องกับมาตรา ๗๗ และมาตรา ๑๗๒ ของรัฐธรรมนูญ ทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากอัตราดอกเบี้ยที่สอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพเศรษฐกิจ ลดภาระของลูกหนี้จากการชำระดอกเบี้ยในอัตราที่สูงเกินควร ทำให้เจ้าหนี้มีโอกาสได้รับชำระหนี้มากขึ้น ลดจำนวนการฟ้องร้องดำเนินคดี และลดโอกาสการเกิดหนี้เสีย

อันจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของเศรษฐกิจของประเทศ อย่างไรก็ตามก็ดี มีข้อสังเกตว่า อัตราดอกเบี้ยตามที่กำหนดขึ้นใหม่ในมาตรา ๗ และมาตรา ๒๒๔ จะใช้เฉพาะกรณีที่ไม่ได้มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้ในสัญญา หรือกรณีที่ไม่มีความหมายกำหนดไว้ แต่การแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งฯ ในครั้งนี้ ยังเคารพหลักเสรีภาพในการทำสัญญาและหลักอิสระในทางแพ่ง ในกรณีเจ้าหนี้และลูกหนี้ตกลงกำหนดอัตราดอกเบี้ยผิคนัดไว้ ดังนั้น ควรมีการปรับอัตราดอกเบี้ยประเภทนี้ไว้หรือไม่ เพียงใด และเสนอให้กระทรวงการคลังพิจารณาทบทวนอัตราดอกเบี้ยการให้กู้ยืมจากสถาบันการเงินอื่น ที่มีใช้ธนาคารซึ่งมีอัตราที่สูงกว่าที่ประมวลกฎหมายแพ่งฯ กำหนด ให้สามารถปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจได้เช่นกัน

ประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค (นายสมชาย แสวงการ) แกล้งความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ สรุปได้ว่า การปรับปรุงแก้ไขอัตราดอกเบี้ยตามมาตรา ๗ และมาตรา ๒๒๔ จากการกำหนดอัตราดอกเบี้ยคงที่ ร้อยละ ๗.๕ ต่อปี เป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัว ร้อยละ ๓ ต่อปี ที่จะต้องมีการพิจารณาทบทวนปรับแก้ไขอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวในทุก ๓ ปี เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจของประเทศ เป็นการช่วยลดภาระดอกเบี้ยและก่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อลูกหนี้ยิ่งขึ้น แต่ก็เป็นการแก้ไขที่มีผลต่อเฉพาะ (๑) กรณีที่คู่สัญญาตกลงทำสัญญาให้คิดดอกเบี้ยได้ แต่ไม่ได้มีการตกลงเรื่องอัตราดอกเบี้ยที่ชัดเจนไว้ในสัญญา และ (๒) กรณีผิคนัดชำระหนี้ แต่ไม่ได้ตกลงเรื่องอัตราดอกเบี้ยที่ชัดเจนไว้ หรือข้อตกลงที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยในสัญญาเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดอันส่งผลให้ดอกเบี้ยตามสัญญาดังกล่าวตกเป็นโมฆะ เท่านั้น จึงไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๖๑ ที่กำหนดให้รัฐต้องจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค ด้านความเป็นธรรมในการทำสัญญาหรือด้านอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค และมาตรา ๗๗ ที่กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็นและยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน ดังนั้น การแก้ไขอัตราดอกเบี้ยเฉพาะกรณีดังกล่าวจึงเป็นการเปิดช่องให้เจ้าหนี้ รวมทั้งสถาบันการเงินมีอำนาจกำหนดอัตราดอกเบี้ยในนิติกรรมสัญญาสูงเกินกว่าอัตราดอกเบี้ยที่มาตรา ๗ และมาตรา ๒๒๔ กำหนด จึงเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประเภทของสัญญาที่อยู่ในขอบอำนาจการตรวจสอบของศาลตามพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้รวมถึงสัญญากู้ยืมเงินที่มีข้อตกลงเรื่องอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดด้วย เพื่อให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจในการพิจารณาอัตราดอกเบี้ยที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่ลูกหนี้ตามสภาพข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ในแต่ละเรื่อง

จากนั้น ได้มีสมาชิกวุฒิสภาได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น ข้อสังเกต และให้ข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ สรุปได้ว่า หนี้ที่มีได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้ว่าจะโดยนิติกรรม หรือโดยกฎหมายที่จะได้รับประโยชน์ตามมาตรา ๗ ของประมวลกฎหมายแพ่งฯ ซึ่งแก้ไขโดยพระราชกำหนดนี้ มีปริมาณไม่มาก การแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งฯ ในครั้งนี้จะส่งผลให้มีการตกลงกำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้ชัดเจนซึ่งอาจกำหนดไว้สูงสุดคือ ร้อยละ ๑๕ ต่อปีตามที่ มาตรา ๖๕๔ กำหนด

นอกจากนี้ การปรับลดอัตราดอกเบี้ยผิดนัดลง ตามมาตรา ๒๒๔ แต่ในขณะเดียวกันยอมให้ คู่กรณีตกลงให้แตกต่างไปจากที่กฎหมายกำหนดได้ จึงมีข้อสังเกตว่าจะทำให้กฎหมายมีผลบังคับใช้ได้จริงหรือไม่ หรือต้องอาศัยการใช้ดุลพินิจของศาลเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อไป ซึ่งอาจมีผลแตกต่างกันไปแต่ละกรณี ดังนั้น ควรกำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยผิดนัดให้ชัดเจน และกำหนดระยะเวลาทบทวนความเหมาะสมของอัตราดอกเบี้ยด้วย และให้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม เพื่อหลีกเลี่ยงผลบังคับของมาตรา ๒๒๔/๑ เมื่อลูกหนี้ผิดนัดการชำระหนี้ในงวดใด เจ้าหนี้อาจเลือกบังคับชำระหนี้ที่ค้างทั้งหมด โดยอาศัยมาตรา ๒๐๔ และมาตรา ๒๑๓

ดังนั้น กฎหมายฉบับนี้ ไม่ได้เยียวยาระบบเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม จึงขอเสนอให้ แก้ไขมาตราอื่นหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาในคราวเดียวกัน รวมถึงศึกษาผลของมาตรการช่วยเหลือที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และเพื่อคุ้มครองลูกหนี้ซึ่งมักมีอำนาจต่อรองน้อยกว่าเจ้าหนี้ โดยอาจตรากฎหมายพิเศษ ขึ้นใหม่เพื่อกำหนดมาตรการในเรื่องนี้ ดังเช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองประชาชนในการทำสัญญาขายฝากที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมหรือที่อยู่อาศัย พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่กำหนดหลักเกณฑ์เรื่องขายฝากนอกเหนือไปจากที่ได้กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งฯ ควรกำหนดให้มาตรการตามพระราชกำหนดนี้ โดยเฉพาะในมาตรา ๒๒๔/๑ มีผลย้อนหลัง เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาความเดือดร้อนของลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ให้นำมาตรการทางการบริหารมาใช้ เพื่อแก้ปัญหาให้กับลูกหนี้ โดยอาจนำหลักการคิดดอกเบี้ยตามมาตรา ๒๒๔/๑ เป็นแนวทางใกล้เคียง ประนีประนอม ควรขยายเวลาการขายทอดตลาดทรัพย์ ออกไปอีก ๖ เดือน ควรหาแนวทางแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนอย่างเป็นระบบ ภายใน ๖ เดือน รวมทั้งปัญหาหนี้ในระบบ และสนับสนุนโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินกู้ของกลุ่มเปราะบางในสังคม และนำแนวทางตามพระราชกำหนดฉบับนี้เป็นแนวทางปรับปรุง การคิดอัตราดอกเบี้ยของสถาบันการเงิน รวมถึงกรณีที่มีกฎหมายกำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้สูงกว่าที่กำหนด ในพระราชกำหนดนี้ เช่น พระราชบัญญัติกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้น นอกจากนี้ ขอให้หน่วยงานผู้เสนอกฎหมายปรับปรุงกระบวนการรับฟังความคิดเห็นต่อพระราชกำหนดให้ครอบคลุม เนื่องจากเป็นกฎหมายสำคัญ แต่พบว่าประชาชนยังมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นน้อย

เมื่อสมาชิกวุฒิสภาได้อภิปรายเป็นเวลาพอสมควรแล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ) ตอบชี้แจงต่อที่ประชุมสรุปได้ว่า กระทรวงการคลังขอรับข้อสังเกตและ ข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ ของวุฒิสภาไปพิจารณาต่อไป การแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพื่อปรับปรุงดอกเบี้ยในครั้งนี้ จึงถือเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างความเป็นธรรมและแก้ปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือน ซึ่งจะได้มีคณะกรรมการควบคุมดูแลเรื่องการทบทวนอัตราดอกเบี้ยตามมาตรา ๗ ต่อไป สำหรับหนี้สินกับสถาบันการเงินนั้น จะอยู่ภายใต้กฎหมายฉบับอื่นรวมถึงการดำเนินการตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย นอกจากนี้ กระทรวงการคลังจะได้หาแนวทางกำหนดมาตรการกำกับดูแลการคิด

อัตราดอกเบี้ย รวมทั้งปรับปรุงแก้ไขข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการกู้ยืมจากสถาบันการเงินอื่น ๆ ที่มีใช้ ธนาคารกองทุนต่าง ๆ และเจ้าหน้าที่นอกระบบ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและมีความครอบคลุมในทุกภาคส่วน

ที่ประชุมลงมติอนุมัติพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตามมาตรา ๑๗๒ ของรัฐธรรมนูญ ด้วยคะแนนเสียง ๒๐๕ เสียง และงดออกเสียง ๕ เสียง

๓. พระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔ คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ

ผลการพิจารณา

ในการพิจารณาพระราชกำหนดฉบับนี้ ได้มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ) เข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงประกอบการพิจารณาพระราชกำหนดดังกล่าว และประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เข้าร่วมประชุม โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้เสนอพระราชกำหนดดังกล่าว และแถลงหลักการและเหตุผล รวมทั้งสาระสำคัญของพระราชกำหนดต่อที่ประชุมวุฒิสภา

จากนั้น ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้ผู้แทนคณะกรรมการซึ่งคณะกรรมการการวิสามัญกิจการวุฒิสภามอบหมายให้พิจารณาศึกษาพระราชกำหนดฉบับนี้ ได้แถลงผลการพิจารณาศึกษาต่อที่ประชุม ดังนี้

ประธานคณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง (นายวิสุทธิ์ ศรีสุพรรณ) เสนอข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ สรุปได้ว่า (๑) ธนาคารแห่งประเทศไทย ควรคำนึงถึงเจตนารมณ์ที่แท้จริงของพระราชกำหนด ในการให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบ ทั้งในส่วนของสินเชื่อเพื่อการฟื้นฟูและสินเชื่อเพื่อการพักทรัพย์ชำระหนี้ (๒) ธนาคารแห่งประเทศไทย ควรกำหนดมาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำหรือซอฟต์โลน (soft loan) ที่ชัดเจน เหมาะสม และสอดคล้องตามพระราชกำหนดนี้ (๓) สถาบันการเงินควรเสนอแนะให้ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้รับผลกระทบไม่มากนักหรือยังพอมีกำลังการชำระหนี้ให้ใช้สินเชื่อในช่องทางปกติ เพื่อเพิ่มโอกาสให้แก่ผู้ประกอบการรายอื่นที่อยู่ในสถานะด้อยกว่าได้เข้าถึงแหล่งเงินทุน (๔) ควรกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินงานในการพักทรัพย์พักหนี้ที่เหมาะสมและเป็นธรรมกับผู้ประกอบการ และ (๕) สถาบันการเงินควรกำหนดแผนการดำเนินงานเชิงรุกทั้งในโครงการเพื่อการฟื้นฟูและการพักทรัพย์พักหนี้ ตลอดจนกำหนดกลุ่มเป้าหมายและดำเนินการให้ตรงตามกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้

ประธานคณะกรรมการติดตามการบริหารงบประมาณ (พลเอกชาติอุดม ดิตถะสิริ) แดงความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ สรุปได้ว่า (๑) ธนาคารแห่งประเทศไทยควรมีข้อมูลสถานภาพผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ที่ได้รับผลกระทบที่ยังมีโอกาสที่จะฟื้นตัวได้ เพื่อการออกหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการให้กู้ยืมที่เหมาะสมและให้สถาบันการเงินยึดถือเป็นหลักการปฏิบัติอย่างเข้มงวด (๒) ธนาคารแห่งประเทศไทยควรให้โอกาสสถานประกอบการรายใหม่ที่ยังไม่เคยขอสินเชื่อในนามนิติบุคคลโดยเฉพาะผู้ประกอบการรายย่อยและกลุ่มสตาร์ทอัพ (Start Up) ให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน นอกจากนี้ ควรพิจารณาผู้ประกอบการที่ขาดหลักทรัพย์ที่จะนำมาค้ำประกันเพิ่มเติม รวมถึงความสามารถในการชำระหนี้ใหม่ ซึ่งอาจส่งผลต่อการอนุมัติเงินกู้หรือได้รับเงินกู้ในวงเงินที่จำกัด (๓) ธนาคารแห่งประเทศไทยควรดูแลติดตามการดำเนินงานของสถาบันการเงินอย่างใกล้ชิด รวบรวมข้อขัดข้องอุปสรรค และหาแนวทางการแก้ไขหรือผ่อนปรนเงื่อนไขที่จะช่วยบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ธุรกิจแบบเฉพาะราย เร่งรัดการปล่อยสินเชื่อให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดโดยเร่งปล่อยสินเชื่อในระยะปีแรกให้ครอบคลุมผู้ประกอบการให้มากที่สุด และ (๔) ธนาคารแห่งประเทศไทยควรให้ความสำคัญกับการกำหนดเงื่อนไขและมาตรการในการสนับสนุนการรับโอนทรัพย์สินหลักประกันเพื่อชำระหนี้ โดยเฉพาะข้อกำหนดเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมของบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ในการประเมินราคาทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน การซื้อคืนทรัพย์สินเป็นอันดับแรกภายในระยะเวลาที่กำหนด และการมีสิทธิขอเช่าทรัพย์สินได้ภายหลังการโอนให้แก่สถาบันการเงินแล้ว

จากนั้น สมาชิกวุฒิสภาได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะประเด็นต่าง ๆ ทั้งนี้ ในภาพรวมเห็นชอบด้วยกับพระราชกำหนด โดยมีข้อสังเกตสรุปได้ว่า ควรให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ที่ประสบปัญหาการขาดสภาพคล่องหรือได้รับผลกระทบอย่างแท้จริง โดยอาจแบ่งกลุ่มของผู้ประกอบการธุรกิจเป็นกลุ่มพร้อมโต กลุ่มพร้อมฟื้น กลุ่มรอฟื้น และกลุ่มรอรักษา และกำหนดเป้าหมายเพื่อการช่วยเหลือให้เหมาะสม ทัวถึงและเป็นธรรม ตลอดจนไม่ซ้ำซ้อนกับผู้ประกอบการที่เคยได้รับความช่วยเหลือหรือได้รับประโยชน์มาก่อนหน้านี้ อีกทั้งคำนึงถึงกลุ่มผู้ประกอบการขนาดเล็กหรือกลุ่มผู้ค้ารายย่อยอื่น ๆ เช่น หาบเร่ แผงลอย ร้านค้าหรือร้านอาหารที่ไม่มีหลักประกันที่เพียงพอด้วย ควรกำหนดมาตรการพักทรัพย์พักหนี้ให้ชัดเจนและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการซื้อทรัพย์สิน การกำหนดราคาประเมิน และการกำหนดค่าเช่า ควรให้ความช่วยเหลือกลุ่มธุรกิจท่องเที่ยวและบริการ ให้ได้รับการพิจารณาตามความเหมาะสม รวมทั้งให้การสนับสนุนการระดมทุนในโครงการทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ (REAL ESTATE INVESTMENT TRUST : REIT) เพื่อจะได้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของกิจการหรือโรงแรมที่ไม่มีภาระหนี้ ควรแก้ไขปัญหการจัดชั้นลูกหนี้ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการที่ขาดสภาพคล่อง ควรพิจารณาเรื่องกำหนดระยะเวลาการชำระหนี้คืน

จาก ๒ ปี เป็น ๕ ปี โดยเปรียบเทียบกับสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับว่ามีความคุ้มค่าและเพื่อประโยชน์ของผู้ประกอบธุรกิจที่ได้รับผลกระทบแท้จริงหรือไม่ ควรมีการประกาศกำหนดให้การทำธุรกรรมตามพระราชกำหนดฉบับนี้เป็นธุรกรรมของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Public Service Account: PSA) เพื่อให้สถาบันการเงินของรัฐ อาทิ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) โดยให้สถาบันเหล่านี้มีส่วนร่วมในการกระจายเงินกู้ให้เป็นไปอย่างทั่วถึง ซึ่งมาตรการดังกล่าวถือเป็นมาตรการกึ่งการเงินการคลังที่สามารถนำมาใช้ได้ ควรกำหนดให้สิทธิในสัญญาเช่าซื้อระยะยาวเป็นทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันนอกเหนือจากอสังหาริมทรัพย์ และกำหนดราคาประเมิน ณ วันที่ปล่อยสินเชื่อ หรือกำหนดราคาประเมินที่เป็นธรรมต่อทั้งสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจ รวมถึงสิทธิในการซื้อหลักประกันคืนควรกำหนดให้เป็นสิทธิเฉพาะบุคคล (Exclusive Right) ซึ่งสถาบันการเงินควรให้การสนับสนุนในการซื้อทรัพย์สินดังกล่าวคืนด้วย ควรดูแลติดตามการดำเนินงานของสถาบันการเงินอย่างใกล้ชิดเพื่อกระจายเงินกู้อย่างทั่วถึงและไม่เอื้อประโยชน์ต่อบุคคลเพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ทั้งนี้ หากจำเป็นอาจพิจารณาให้มีการจ่ายชำระมูลหนี้ที่มีการค้างชำระกันไว้ (Hair Cut) ระหว่างสถาบันการเงินกับผู้ประกอบธุรกิจเพื่อลดมูลหนี้ที่ติดค้างกันไว้ โดยอาจนำมาซึ่งการปรับลดขนาดของธุรกิจหรือองค์กรได้ และควรให้ภาคประชาชนหรือผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับผลกระทบมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางการให้ความช่วยเหลือตามมาตรการต่าง ๆ ในอนาคตด้วย นอกจากนี้ควรให้ความสำคัญกับมาตรการช่วยเหลืออื่น ๆ เช่น การเร่งรัดฉีดวัคซีนให้ทั่วถึง การเพิ่มมาตรการเยียวยาการช่วยจ่ายค่าแรงพนักงานอย่างน้อยร้อยละ ๕๐ และการเร่งรัดสถาบันการเงินเพื่อประสานงานกับห้างค้าปลีกพิจารณาสินเชื่อตามโมเดลแซนด์บ็อกซ์ (Sand Box) ของสมาคมผู้ค้าปลีกไทย เป็นต้น

ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย (นายเศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ) ตอบชี้แจงสรุปได้ว่าการดำเนินโครงการให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ประกอบการตามพระราชกำหนดนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้หารือร่วมกับกระทรวงการคลัง สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สมาคมโรงแรมไทย และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสวงหามาตรการที่เหมาะสมให้กับผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด โดยมาตรการสินเชื่อเพื่อการฟื้นฟูได้ปลดเงื่อนไข ๕ ประการ คือ (๑) ขยายวงเงินสินเชื่อค้าง (Outstanding Balance) จากร้อยละ ๒๐ เป็นร้อยละ ๓๐ (๒) ขยายเวลาการชำระคืนเงินกู้ยืมแก่ธนาคารแห่งประเทศไทย จากเดิม ๒ ปี เป็น ๕ ปี (๓) ให้โอกาสลูกหนี้รายใหม่เข้าสู่สินเชื่อในวงเงินไม่เกิน ๒๐ ล้านบาท (๔) ปรับอัตราดอกเบี้ยให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจและสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน และ (๕) ใช้กลไกของ บสย. เข้ามาค้ำประกันสินเชื่อจากเดิมร้อยละ ๓๐ เป็นร้อยละ ๔๐ ทั้งนี้ เพื่อมุ่งหมายให้ลูกหนี้เข้าถึงสินเชื่อและรอดพ้นจากวิกฤตการณ์ดังกล่าว โดยมีได้มุ่งเป้าหมายไปที่ธุรกิจกลุ่มสีเขียว (กลุ่มที่สามารถกลับมาชำระหนี้ได้ปกติ) เท่านั้น แต่มุ่งเป้าหมายสำคัญ

ไปที่กลุ่มสีเหลือง (กลุ่มที่กลับมาชำระหนี้ได้บางส่วนไม่เต็มจำนวนที่ต้องจ่าย) และกลุ่มสีส้ม (กลุ่มที่มีปัญหาไม่สามารถชำระหนี้ได้) เพื่อมิให้กลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้หรือ NPL (Non-performing Loan) สำหรับมาตรการพักทรัพย์พักหนี้ นั้น ได้มีการดำเนินมาตรการออกแบบสัญญามาตรฐานที่เหมาะสมและเป็นธรรมสำหรับสถาบันการเงินและลูกหนี้แล้ว ส่วนในประเด็นข้อสังเกตอื่น ๆ ธนาคารแห่งประเทศไทยขอรับไปพิจารณาดำเนินการต่อไป

ที่ประชุมลงมติอนุมัติพระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตามมาตรา ๑๗๒ ของรัฐธรรมนูญ ด้วยคะแนนเสียงเห็นชอบ ๑๗๔ เสียง งดออกเสียง ๔ เสียง และไม่ลงคะแนน ๑ เสียง

(๔) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว (ไม่มี)

(๕) เรื่องที่ค้างพิจารณา (ไม่มี)

(๖) เรื่องที่เสนอใหม่ จำนวน ๒ เรื่อง

๑. ขอให้วุฒิสภาพิจารณาเพื่อมีมติให้เปิดเผยบันทึกการประชุมลับของคณะกรรมการวิสามัญการพิทักษ์และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ จำนวน ๔ ครั้ง (ตามมาตรา ๑๒๙ วรรคหก ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย)

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมลงมติให้เปิดเผยบันทึกการประชุมลับของคณะกรรมการวิสามัญการพิทักษ์และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ จำนวน ๔ ครั้ง ได้แก่

ครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๓ วันศุกร์ที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๓

ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ วันศุกร์ที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๔

ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ วันศุกร์ที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ และ

ครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ วันศุกร์ที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่องเสนอใหม่ที่ไม่ปรากฏในระเบียบวาระ

๒. ขอย้ายเวลาการจัดทำรายงานสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ (เดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๓)

ประธานของที่ประชุมได้ขอหารือต่อที่ประชุม เพื่อพิจารณาอนุญาตให้คณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ขยายเวลาการจัดทำรายงานสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ (เดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๓) ซึ่งจะครบกำหนดในวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๔ ออกไปอีก ๑๔ วัน

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมลงมติให้งดใช้ข้อบังคับ ข้อ ๑๗๕ (๓) เป็นการชั่วคราวเฉพาะกรณี เพื่อให้คณะกรรมการได้ขยายเวลาการจัดทำรายงานดังกล่าว

(๗) เรื่องอื่น ๆ

(ไม่มี)

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา

สำนักการประชุม
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา